

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
OPĆINE VELIKA KLADUŠA
ZA 2008.GODINU
Broj:-44/09**

Sarajevo, juni 2009. godine

**MENADŽMENTU
OPĆINE VELIKA KLADUŠA****NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE****Osnova za reviziju**

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja općine **Velika Kladuša** za 2008. godinu (bilansa stanja na dan 31.12.2008. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju Budžeta za godinu koja završava na taj dan) te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost menadžmenta

Načelnik općine je odgovoran za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Načelnik je također odgovoran za usklađenost poslovanja općine sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima danim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Ured za reviziju institucija u F BiH prvi put vrši reviziju općine Velika Kladuša i ne iskazujemo mišljenje na početna stanja na dan 01.01.2008. godine.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Popis stalnih sredstava i usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom stalnih sredstava nije izvršeno u skladu sa Uredbom o računovodstvu u F BiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u F BiH (tačka 3.7. Izvještaja).*
- 2. Za iskazana potraživanja, preuzeta od fondova u iznosu od 1.175.043 KM nisu poduzimane zakonske mjere naplate, zbog čega ne možemo potvrditi realnost iskazanih potraživanja s obzirom da se radi o potraživanjima iz ranijeg perioda (tačka 3.6. Izvještaja).*

3. *Nije postupano u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u F BiH u dijelu praćenja izvršenja budžeta do iznosa planiranog budžetom kod kapitalnih grantova gdje je iskazano prekoračenje u iznosu 212.217 KM (tačka 3.5. Izvještaja).*

Mišljenje

Po našem mišljenju finansijski izvještaji, osim navedenog u prethodnom pasusu, po svim bitnim pitanjima, prikazuju stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2008. godine, rezultat poslovanja i izvršenja Budžeta općine Velika Kladuša, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje općine Velika Kladuša tokom 2008.godine, zbog napomena navedenih u tačkama 1., 2. i 3. prethodnog pasusa, nije bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 26.06.2009. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1	UVOD	1
2	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
2.1	Rezime.....	2
3	NALAZI I PREPORUKE	2
3.1	Sistem internih kontrola.....	2
3.2	Budžet za 2008. godinu.....	3
3.3	Prihodi.....	4
3.3.1	Porezni prihodi.....	4
3.3.2	Neporezni prihodi.....	4
3.3.3	Tekuće potpore (grantovi).....	4
3.3.4	Kapitalni primici.....	5
3.4	Tekući rashodi.....	5
3.4.1	Bruto plaće i naknade.....	5
3.4.2	Naknade troškova zaposlenih.....	5
3.4.3	Izdaci za materijal i usluge.....	5
3.4.4	Tekući grantovi.....	6
3.5	Kapitalni grantovi.....	7
3.6	Potraživanja.....	7
3.7	Stalna sredstva.....	7
3.8	Javne nabavke.....	8
4	KOMENTAR	9
	PRILOG BR. 1	1
	Konsolidirani izvještaj Izvršenja budžeta općine Velika Kladuša na dan 31.12.2008. godine.....	1

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
OPĆINE VELIKA KLADUŠA
za 2008. godinu

1 UVOD

Velika Kladuša je jedinica lokalne samouprave, uspostavljena je na osnovu zakona, a nadležnosti su utvrđene u skladu sa članom VI Ustava F BiH, Ustavom USK kantona i kantonalnim zakonodavstvom, te članom 13. Zakona o principima lokalne samouprave u F BiH.

Općinsko vijeće je organ odlučivanja u Općini, a općinski načelnik je izvršni organ u Općini. Općinsko vijeće ima 28 vijećnika, koji su kao i načelnik izabrani u skladu sa važećim propisima na neposrednim izborima sa mandatom u trajanju od 4 godine. Zakonom o principima lokalne samouprave u F BiH i Statutom Općine propisane su nadležnosti Općinskog vijeća i načelnika.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistemazizaciji općinskih odjela i službi za upravu uređeni su unutrašnja organizacija i način rada općinskih službi:

- Služba prostornog uređenja, komunalnih i stambenih poslova,
- Služba imovinsko-pravnih, geodetskih i katastarskih poslova,
- Služba finansija i računovodstva,
- Služba za lokalni ekonomski razvoj i poduzetništvo,
- Služba opće uprave i društvenih djelatnosti,
- Služba civilne zaštite i zaštite od požara,
- Služba za podršku i razvoj uprave.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji općinskih odjela i službi za upravu uređuje se njihov djelokrug rada, način rukovođenja, broj službenika odnosno namještenika i uvjeti za obavljanje tih poslova, a istim je definisana organizacija i broj mjesnih zajednica kojih ima 14 u Općini.

Općina Velika Kladuša se nalazi u Unsko Sanskom kantonu.

Na dan 31.12.2008. godine u općini Velika Kladuša bilo je zaposleno 129 uposlenih.

Sjedište općine Velika Kladuša nalazi se u ulici Hamdije Pozderca 3 u Velikoj Kladuši.

2 PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji općine Velika Kladuša za 2008. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je omogućiti revizoru izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje općine Velika Kladuša na dan 31.12.2008. godine, izvršenje Budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u junu 2008. godine.

Obzirom da se revizija obavlja prvi put ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2.1 Rezime

Izvršenom revizijom poslovanja općine Velika Kladuša za 2008. godinu konstatirani su određeni propusti i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih date su sljedeće preporuke:

Donijeti Pravilnik o internoj kontroli u skladu sa članom 62. Zakona o budžetima u F BiH („Službene novine F BiH“ broj: 19/06) i procedure u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod budžetskih korisnika („Službene novine F BiH“ broj: 19/05) i osigurati dosljednu primjenu istih.

Računovodstvenim politikama definisati računovodstveni sistem i finansijsko izvještavanje, osigurati izradu integralnog finansijskog izvještaja na nivou Općine, kao pravnog lica u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Poduzimati mjere da se poboljša ostvarivanje neporezних prihoda u skladu sa donesenim Budžetom ili vršiti realnije planiranje istih u Budžetu općine Velika Kladuša.

Donijeti Pravilnik o korištenju službenih automobila i norme potrošnje goriva za svako vozilo pojedinačno, Pravilnik o korištenju reprezentacije i obezbijediti potpunu primjenu istih.

Osigurati dosljedno poštivanje Zakona o budžetima u F BiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene Budžetom Općine.

Realizaciju kapitalnih grantova vršiti do visine odobrene budžetom u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u F BiH u njegovom posebnom dijelu.

Izvršiti uvid i analizu u ukupna potraživanja na nivou Općine i po istim poduzeti potrebne mjere u cilju naplate, utuživanja ili određivanja njihovog konačnog statusa za ona potraživanja za koja je utvrđena neizvjesnost naplate, kao i potrebno preknjižavanje na sumnjiva i sporna potraživanja za utužena potraživanja.

Redovan godišnji popis potraživanja vršiti u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u F BiH sa prijedlogom mjera za njihovo rješavanje, a posebno onih iz prethodnog perioda.

Preporučujemo rukovodstvu Općine da obezbijedi dokumentaciju kojom dokazuje vlasništvo (pravo raspolaganja), da identifikuje imovinu, popiše, računovodstveno evidentira, izvrši procjenu i fer vrijednost, kako bi imovina bila istinito i fer iskazana.

Izvršiti godišnji popis stalnih sredstava u skladu sa Uredbom o računovodstvu u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu u FBiH na osnovu kojeg će se uskladiti sredstva i izvori sredstava.

3 NALAZI I PREPORUKE

3.1 Sistem internih kontrola¹

Rukovodstvo Općine ima najveću odgovornost na uspostavi internih kontrola, koje su uslovljene postojanjem odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Uspostava kontrolnog okruženja se temelji na uspostavljanju adekvatne organizacione strukture i donošenja internih akata u skladu sa postojećim zakonskim propisima. Provedenom revizijom je izvršena procjena sistema internih kontrola kao procesa, koji je utemeljen i vođen od strane menadžmenta, a u cilju obezbjeđenja razumnog uvjerenja vezano za efikasnost i uspješnost poslovanja, pouzdanost finansijskog izvještavanja, usklađenosti sa postojećim zakonima i propisima i zaštite imovine od neovlaštenog prisvajanja, korištenja ili otuđenja.

¹ Interne kontrole podrazumjevaju organizaciju, politike i procedure koje budžetski korisnici uvode da bi se osiguralo izvršavanje poslova koji su im zakonom i drugim propisima dati u nadležnost, da su resursi korišteni u skladu sa postavljenim ciljevima, da su programi i planovi za izvršavanje poslova zaštićeni od prevara, gubitaka i lošeg upravljanja, da su na raspolaganju pouzdane i blagovremene informacije koje se koriste pri izvještavanju, podršci i donošenju odluka. Isto tako putem interne kontrole omogućava se i otkrivanje greške ili prevare (Službene novine FBiH broj 19/2005)

Uposleni u Općini također imaju svoju odgovornost, koja je utvrđena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, koji je osnovni polazni akt za uspostavu kvalitetnog sistema internih kontrola. Navedenim aktom sistematizirana su radna mjesta izvršilaca, kojih je na dan 31.12.2008. godine u općini Velika Kladuša bilo 129 uposlenih. Ovim aktom definisana su radna mjesta svih uposlenih u Općini sa utvrđenim opisom poslova, radnih zadataka, nadležnosti i datih ovlaštenja.

Donošenjem Zakona o principima lokalne samouprave u F BiH u avgustu 2006. godine, sve jedinice lokalne samouprave na teritoriji F BiH su bile u obavezi uskladiti svoje Statute sa odredbama navedenog Zakona u roku 12 mjeseci. Općina Velika Kladuša je uskladila sa navedenim Zakonom.

U skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola Općina nije donijela sva interna akta, niti je donesen Pravilnik o internoj kontroli, zbog čega nisu definisani postupci procjene rizika, odnosno opći pregled podložnosti određene funkcije ili aktivnosti na greške, nepravilnosti, neovlaštenu upotrebu ili neodgovarajuće rezultate programa. Provedenom revizijom smo utvrdili da općina Velika Kladuša obradu, klasifikaciju i evidentiranje poslovnih promjena vrši u okviru računovodstvenog sistema koji čini dvije glavne knjige i to za budžet i organ uprave. Nemaju poseban interni akt kojim je definisana organizacija računovodstvenog sistema koje glavne knjige se vode u Općini i šta se evidentira u kojoj od glavnih knjiga. Na osnovu evidencija u ovim glavnim knjigama sačinjeni su finansijski izvještaji posebno za budžet i organ uprave. Na osnovu ovih izvještaja je napravljen konsolidovani finansijski izvještaj kojeg čine finansijski izvještaji za budžet i finansijski izvještaji nižih potrošačkih jedinica. Evidentiranjem poslovnih promjena u dvije glavne knjige ne može se steći uvjerenje da postojeći računovodstveni sistem pruža pouzdanu osnovu za istinito i fer iskazivanje podataka u finansijskim izvještajima (utvrdili smo da pojedine pozicije u finansijskim izvještajima nisu identične sa podacima u bruto bilansu). Obzirom da Općina ima status pravnog lica, smatramo da Općina treba poslovne promjene evidentirati u jednoj glavnoj knjizi kako bi izvještavanje bilo u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 1. Prezentacija finansijskih izvještaja. Općina se nije pridržavala zakona o budžetima u F BiH kod izvršenja istog obzirom da je na pojedinim pozicijama došlo do prekoračenja planiranih iznosa (tačka 3.4.4. i 3.5. Izvještaja), nije riješen status potraživanja i obaveza iz prethodnog perioda koji je iskazan u glavnoj knjizi preuzetih od fondova (tačka 3.6. Izvještaja), nije sačinjen Elaborat o godišnjem popisu niti je izvršeno usklađivanje stanja utvrđenog popisom i knjigovodstvenog stanja (tačka 3.7. Izvještaja).

Na osnovu navedenog mišljenja smo da je neophodno da općina Velika Kladuša treba da uspostavi sistem internih kontrola, uspostavi praćenje (monitoring) sistema internih kontrola radi izmjena, prilagođavanja ili unapređenja samog sistema, a koje će biti ugrađeno u redovno odvijanje poslovnih aktivnosti i definisano Pravilnikom o internoj kontroli.

Donijeti Pravilnik o internoj kontroli u skladu sa članom 62. Zakona o budžetima u F BiH („Službene novine F BiH“ broj: 19/06) i procedure u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola („Službene novine F BiH“ broj: 19/05) i osigurati dosljednu primjenu istih.

Računovodstvenim politikama definisati računovodstveni sistem i finansijsko izvještavanje, osigurati izradu integralnog finansijskog izvještaja na nivou Općine, kao pravnog lica u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima.

3.2 Budžet za 2008. godinu

Općina nije donijela Dokument okvirnog budžeta do 2008. godine, ali je isti donesen u 2008. godini za period 2009-2011. godinu. Na prijedlog općinskog Načelnika Općinsko vijeće je donijelo Odluku o usvajanju Budžeta za 2008. godinu dana 25.12.2007. godine. Usvojenim Budžetom su planirani uravnoteženi prihodi i rashodi u iznosu od 7.317.000 KM. Prilikom planiranja Budžeta planirana je upotreba budžetskog suficita u iznosu 300.000 KM tako da je isti sadržan u navedenom iznosu usvojenog Budžeta. Sa usvajanjem Budžeta donesena je i Odluka o izvršenju Budžeta. Općinsko vijeće je u 2008. godini na prijedlog općinskog Načelnika, donijelo i dva rebalansa u 2008. godini. Osnovni razlog za prvu izmjenu budžeta su bili uvećani prihodi i primici, a za drugu većinom preraspodjela po pojedinim pozicijama unutar Budžeta. Drugim Rebalansom su planirani uravnoteženi prihodi i rashodi uravnoteženi u iznosu od 8.489.614 KM, u koji iznos je uključen višak prihoda nad rashodima iz prethodne godine u iznosu od 796.889 KM.

U finansijskim izvještajima na dan 31.12.2008. godine iskazani su ukupni prihodi i primici za 2008. godinu u iznosu od 8.471.243 KM, što je više za 778.518 KM ili 10,12% u odnosu na planirane u iznosu od

7.692.725 KM. Rashodi i izdaci su iskazani u iznosu od 8.385.772 KM, što je više za 197.158 KM ili 2,41% u odnosu na planirane u iznosu od 8.188.614 KM. Iz navedenog je vidljivo da je ostvaren višak prihoda nad rashodima u iznosu od 85.471 KM. Izvještaj o izvršenju Budžeta za 2008. godinu dostavljen je Općinskom vijeću na razmatranje i donošenje i isto ga je usvojilo u propisanom roku.

3.3 Prihodi

Na dan 31.12.2008. godine ukupni prihodi i primici su iskazani u iznosu od 8.471.243 KM, što je više u odnosu na Budžet za 2008. godinu, koji je iznosio 7.692.725 KM za 778.518 KM i predstavlja ostvarenje 110,12%.

3.3.1 Porezni prihodi

Ukupni ostvareni porezni prihodi iskazani su u iznosu od 5.760.675 KM i usaglašeni su sa iznosom poreznih prihoda koje je Ministarstvo finansija USK rasporedilo Općini za period 04.01.2008. godine do 31.12.2008. godine. U odnosu na planirane porezne prihode koji su iznosili 5.337.300 KM ovi prihodi više su ostvareni za 423.375 KM ili 7,93%.

3.3.2 Neporezni prihodi

Neporezni prihodi su iskazani u ukupnom iznosu od 1.773.441 KM, što je manje u odnosu na plan koji je iznosio 2.102.000 KM za 328.559 KM i predstavlja ostvarenje 84,37%, a sastoji se od:

Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika iskazani su u iznosu od 326.717 KM, a sastoji se od:

- prihoda od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa 20.084 KM koje doznava kanton na osnovu zakonskih propisa,
- prihodi od zemljišne rente 263.552 KM koji se ostvaruju na osnovu izdatih rješenja,
- prihodi od iznajmljivanja poslovnih prostora 22.701 KM po sklopljenim ugovorima o zakupu poslovnih prostora,
- prihodi od kamata za depozite u banci 7.533 KM na osnovu sklopljenog ugovora sa bankom.

Prihodi od naknada i taksi i pružanja javnih usluga iskazani su u iznosu od 1.445.622 KM, ostvaruju se na osnovu odluka Općinskog vijeća i Federalnih propisa, a najznačajniji se odnose na:

- administrativne takse 189.415 KM,
- prihodi od komunalnih taksi 321.608 KM,
- naknade za uređenje građevinskog zemljišta 225.252 KM,
- ostale općinske naknade-komunalne naknade 287.932 KM,
- naknada za upotrebu cesta pravnih osoba 17.229 KM,
- naknade za upotrebu cesta građana 150.768 KM,
- naknada za korištenje podataka 12.554 KM.

Na osnovu navedenog je vidljivo da su neporezni prihodi u odnosu na planirane ostvareni u manjem iznosu za 328.559 KM ili za 15,63%, što ukazuje da se u Općini moraju uložiti napor da se ostvarivanje istih poboljša, ili da se vrši realnije planiranje.

Poduzimati mjere da se poboljša ostvarivanje neporeznih prihoda u skladu sa donesenim Budžetom ili vršiti realnije planiranje istih u Budžetu općine Velika Kladuša.

3.3.3 Tekuće potpore (grantovi)

Tekuće potpore (grantovi) iskazani su u iznosu od 633.702 KM. Ova sredstva u Budžetu uopšte nisu planirana, a odnose se na:

- Sredstva u iznosu od 583.702 KM, doznačena od kantona za redovno poslovanje Centra za socijalni rad,
- Nenamjenski kapitalni grant u iznosu od 50.000 KM, kao podrška općinama od Ministarstva finansija F BiH.

Poduzimati mjere da se poboljša ostvarivanje neporeznih prihoda u skladu sa donesenim Budžetom ili vršiti realnije planiranje istih u Budžetu općine Velika Kladuša.

3.3.4 Kapitalni primici

Kapitalni primici su iskazani u iznosu od 153.425 KM, što je u odnosu na planirane 203.425 KM manje za 50.000 KM, a odnose se na:

- Primitke od prodaje zemljišta putem javnog konkursa u iznosu od 10.725 KM,
- Primitke od prodaje poslovnih prostora u iznosu od 142.700 KM. Prodaja je izvršena putem javnog oglasa, nakon čega su sklopljeni ugovori o kupoprodaji.

3.4 Tekući rashodi

Tekući rashodi na dan 31.12.2008. godine iskazani su u iznosu od 6.687.401 KM, što je u odnosu na Budžetom planirana sredstva u iznosu od 6.498.757 KM više za 188.644 KM i predstavlja ostvarenje 102,90%. U okviru tekućih rashoda bruto plaće, naknade i doprinosi poslodavca iznosili su 2.905.302 KM, izdaci za materijal i usluge 1.109.922 KM, tekući grantovi 2.587.508 KM i izdaci za kamate i ostale naknade 84.669 KM (kamate po kreditu za izgradnju vodovoda).

3.4.1 Bruto plaće i naknade

Bruto plaće i naknade iskazane u iznosu od 1.956.377 KM, manje su od planiranih koje su iznosile 2.055.432 KM za 99.055 KM, što predstavlja ostvarenje 95,18%. Provedenom revizijom smo utvrdili slijedeće. Obračun i isplata plaća vršena je na osnovu Pravilnika o plaćama i naknadama plaća državnih službenika i namještenika u jedinstvenom općinskom organu uprave i posebnih službi i drugim organima Općine i Odluke Općinskog vijeća sa utvrđenim platnim razredima i koeficijentima za plaće rukovodećih i ostalih državnih službenika i namještenika u jedinstvenom općinskom organu uprave i posebnim službama i drugim organima Općine. Isplata plaće namještenicima je vršena na osnovu starih rješenja, što nije u skladu sa Odlukom Općinskog vijeća o platnim razredima i koeficijentima za plaće.

Zaključkom načelnika osnovica za plaću je od 01.08.2008. godine određena u iznosu od 115 KM, dok je ista do tada iznosila 100 KM. Provedenom revizijom, metodom uzorka, utvrdili smo da su izdata rješenja svakom uposleniku i da je vršeno ocjenjivanje istih, tako da kod obračuna i isplate plaća nismo utvrdili nepravilnosti.

3.4.2 Naknade troškova zaposlenih

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 707.566 KM, što je manje u odnosu na planirane u iznosu 799.922 KM, za 92.356 KM i predstavlja ostvarenje 88,45%. Provedenom revizijom naknada troškova zaposlenih (regres za godišnji odmor, jubilarne nagrade, pomoć u slučaju smrti, naknada za skupštinske zastupnike, topli obrok) utvrdili smo da su isplate vršene u skladu sa Pravilnikom o ostvarivanju naknada i drugih materijalnih prava koja nemaju karakter plaće. Naknade za rad u komisijama su iskazane u iznosu od 27.452 KM i imenovane su od Načelnika za tehnički pregled i prijem objekata i utvrđivanje uslova za obavljanje privredne djelatnosti. Provedenom revizijom utvrdili smo da su navedene komisije podnosile izvještaje o izvršenom poslu, a da je na isplaćene naknade komisijama obračunat porez.

3.4.3 Izdaci za materijal i usluge

Ukupni izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 1.109.922 KM, što je u odnosu na plan od 1.334.110 KM manje za 224.188 KM i predstavlja ostvarenje 83,20%. Provedenom revizijom nabavke materijala, održavanja zgrada i opreme obradili smo u poglavlju javne nabavke. Pored toga, izvršili smo uvid u utrošak prevoza i goriva za službene automobile 58.316 KM, reprezentacije 41.156 KM, usluge opravki i

održavanja vozila 18.704 KM, usluge primarne zdravstvene zaštite 14.250 KM i ostale nespomenute usluge 38.885 KM. Općina nema interni akt o korištenju službenih vozila i normativa za potrošnju goriva za vozila u vlasništvu Općine, pa se ne prati potrošnja goriva po pređenom kilometru. Isto tako Općina nema pisanih procedura za korištenje reprezentacije, ko i do kojeg iznosa može koristiti reprezentaciju. Kod ostalih izdataka nismo utvrdili nepravilnosti.

Donijeti Pravilnik o korištenju službenih automobila i norme potrošnje goriva za svako vozilo pojedinačno, Pravilnik o korištenju reprezentacije i obezbijediti potpunu primjenu istih.

3.4.4 Tekući grantovi

Na poziciji tekućih grantova iskazan je ukupan iznos od 2.587.508 KM, što je u odnosu na planirana sredstva u iznosu od 2.054.500 KM više za 533.008 KM i predstavlja ostvarenje 125,94%, a odnose se na:

Grantovi drugim nivoima vlasti u iznosu od 742.914 KM što je u odnosu na planirane koji su iznosili 196.000 KM više za 546.914 KM ili 279,04%. U okviru transfera drugim nivoima vlasti realizovani su:

- Transferi MZ (14 mjesnih zajednica po 4.000 KM što je ukupno 56.000 KM za redovno funkcionisanje),
- Grantovi školama za adaptaciju, rekonstrukciju, sanaciju u iznosu od 100.000 KM (Ukupno su doznačena sredstva za tri škole od kojih su za dvije odabir izvođača vršile škole, a za jednu Općina. Međutim, sredstva su uvijek doznačavana direktno izvođaču). Ovaj grant je klasifikovan kao tekući grant iako se prilikom planiranja i odobravanja znalo da se radi o kapitalnim ulaganjima,
- Grant za sređivanje arhive organa u iznosu od 20.000 KM,
- Grant Centru za socijalni rad u iznosu od 546.914 KM za koji smo utvrdili da se radi o grantu od kantona koji je direktno doznačen Centru za socijalni rad, a sredstva za ove namjene nisu bila planirana, tako da je iz tog razloga i iskazano prekoračenje u odnosu na plan.

Grantovi pojedincima ostvareni su u iznosu od 549.348 KM i veći su u odnosu na planirane koji su iznosili 493.000 KM za 56.348 KM ili 11,43%, a odnose se na:

- Isplata stipendija 60.000 KM koja je realizovana po programima i donesenim kriterijima Općinskog vijeća uz sklopljene ugovore,
- Podrška programima obnove i razvoja 59.665 KM po zaključcima Načelnika,
- Sufinansiranje prijevoza učenika 293.704 KM je realizirano u skladu sa sredstvima planiranim u Budžetu uz ispostavljene fakture na osnovu sklopljenih ugovora,
- Beneficije za socijalnu zaštitu preko Centra za socijalni rad 46.000 KM u jednakim mjesečnim iznosima u skladu sa usvojenim Budžetom i sačinjeni izvještaj o utrošku sredstava,
- Isplata materijalnog obezbjeđenja učesnika NOR-a 1941-1945 u iznosu od 28.125 KM po spiskovima u skladu sa usvojenim Budžetom.

Grantovi neprofitnim organizacijama u iznosu od 1.248.246 KM manji su od planiranih u iznosu od 1.318.500 KM za 70.254 KM, što predstavlja ostvarenje 94,67 %. Najveći iznosi se odnose na:

- Zajedničku komunalnu potrošnju 322.404 KM koji su realizirani po programu zajedničke komunalne potrošnje koje je dostavilo Javno komunalno uslužno preduzeće „Komunalije“, a usvojilo Općinsko vijeće,
- Održavanje stambenih objekata 68.728 KM uz provedene postupke javnih nabavki,
- Provođenje lokalnih izbora 62.334 KM u skladu sa usvojenim Budžetom,
- Općinski sportski savez 169.100 KM,
- Grantovi udruženjima 146.473 KM,
- Dani i projekti poljoprivrede 89.632 KM.

Metodom uzorka smo utvrdili da su navedeni grantovi realizirani u skladu sa donesenim programima i kriterijima, a sačinjavani su izvještaji o utrošku sredstava.

Subvencije javnim preduzećima se odnose na Radio stanicu Velika Kladuša u iznosu od 47.000 KM u skladu sa donesenim Budžetom i odlukom Općinskog vijeća (Sačinjen je izvještaj o utrošku sredstava koji nam je prezentiran).

Osigurati dosljedno poštivanje Zakona o budžetima u F BiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene Budžetom Općine.

3.5 Kapitalni grantovi

Ukupno realizirana sredstva na poziciji kapitalnih grantova iznose 1.572.074 KM, što je u odnosu na plan u iznosu od 1.359.857 KM više za 212.217 KM i predstavlja ostvarenje 115,61%. Odnose se na rekonstrukciju puteva, zaobilaznica, osnovnih škola, vodovodne i kanalizacione mreže. Ponuđači za realizaciju grantova odabrani su u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, što smo detaljnije pojasnili u poglavlju javne nabavke. Sredstva su raspoređivana u skladu sa donesenim Budžetom za 2008. godinu i programima u kojim su sadržani kriteriji za realizaciju kapitalnih grantova koje je usvojilo Općinsko vijeće.

Realizaciju kapitalnih grantova vršiti do visine odobrene budžetom u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u F BiH u njegovom posebnom dijelu.

3.6 Potraživanja

Na dan 31.12.2008. godine na poziciji potraživanja iskazana su kratkoročna potraživanja u iznosu od 1.947.921 KM, finansijski i obračunski odnosi sa drugim povezanim jedinicama 13.500 KM i kratkoročna razgraničenja 280.639 KM.

Kratkoročna potraživanja ukupno iznose 1.947.921 KM i sadrže i potraživanja koja su uknjižena 01.01.2006.godine u iznosu od 1.175.043 KM (prenijeta potraživanja po popisu od Fonda za komunalne djelatnosti i Fonda za stambene poslove koji su Odlukom Općinskog vijeća o organizaciji općinskog organa uprave ugašeni „Službeni glasnik općine Velika Kladuša“ br. 6/2005). Najveći iznosi ukupnih kratkoročnih potraživanja odnose se na:

- Komunalne naknade 1.228.635 KM.
- Zakup za ljetne terase 9.133 KM.
- Održavanje zgrada 229.232 KM.
- Zakup zemljišta 139.472 KM.
- Sumnjiva i sporna potraživanja po osnovu komunalnih naknada 64.042 KM.
- Ostala potraživanja 263.209 KM (komunalne naknade Agro Komerc).

Kratkoročna razgraničenja iznose 280.639 KM i odnose se na razgraničenja iskazana: razgraničene prihode u iznosu 59.642 KM, razgraničene rashode u iznosu 220.996 KM.

Provedenom revizijom utvrdili smo da su odgovorni u Općini u tekućem periodu poduzimali mjere naplate potraživanja utuživanjem (Po prijedlogu općinskog pravobranioca utužene komunalne naknade 648.775 KM i utužene stambene naknade 347.247 KM). Za navedeno utuženje Općina nije izvršila preknjižavanje na sumnjiva i sporna potraživanja. Sačinjen je Izvještaj o radu općinskog pravobranilaštva za 2008. godinu u skladu sa članom 72. Zakona o pravobranilaštvu. Komisija za popis je izvršila popis potraživanja u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu Budžeta u F BiH, sačinila izvještaj o obavljenom popisu ali nije dala prijedlog mjera za rješavanje navedenih potraživanja, a posebno onih iz prethodnog perioda.

Izvršiti uvid i analizu u ukupna potraživanja na nivou Općine i po istim poduzeti potrebne mjere u cilju naplate, utuživanja ili određivanja njihovog konačnog statusa za ona potraživanja za koja je utvrđena neizvjesnost naplate, kao i potrebno preknjižavanje na sumnjiva i sporna potraživanja za utužena potraživanja.

Redovan godišnji popis potraživanja vršiti u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u F BiH sa prijedlogom mjera za rješavanje potraživanja, a posebno onih iz prethodnog perioda.

3.7 Stalna sredstva

Na dan 31.12.2008. godine ukupna iskazana nabavna vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 6.715.851 KM, ispravka vrijednosti u iznosu od 877.161 KM, tako da je sadašnja vrijednost stalnih sredstava 5.838.690 KM. Ukupna nabavka stalnih sredstava u 2008. godini iznosila je 56.752 KM i najveći

dio se odnosi na nabavku opreme u iznosu od 56.252 KM. Obračunata je amortizacija po svakom stalnom sredstvu u iznosu od 72.150 KM. Isto tako utvrdili smo da je izvršeno isknjiženje sa pozicije ostali objekti građevine 1.059.900 KM, a odnosi se na isknjižena ulaganja u vodovod koji je dat na gazdovanje JKP Vodovod. Izvršen je popis stalnih sredstava na osnovu rješenja Načelnika, popisne komisije su sačinile izvještaj o izvršenom popisu i izvršena su knjiženja o utvrđenim viškovima, manjkovima i rashodovanju. Centralna popisna komisija je sačinila Elaborat o provedenom popisu, ali se ne slažu sredstva i izvori sredstava za iznos od 104.914 KM. Provedenom revizijom nismo se uvjerali da je Općina evidentirala svu imovinu, a davanja kroz kapitalne grantove u ulaganja u infrastrukturne objekte je evidentirala kao kapitalni grant, a ne kao povećanje imovine, pa se na ovakav način gubi evidencija o ulaganjima u imovinu i u istinito i fer iskazivanje pozicije stalnih sredstava. Iskazana vrijednost stalnih sredstava u finansijskim izvještajima na dan 31.12.2008. godine nije identična sa podacima iskazanim u bruto bilansu, zbog čega ne možemo potvrditi iskazanu vrijednost stalnih sredstava.

Preporučujemo rukovodstvu Općine da obezbijedi dokumentaciju kojom dokazuje vlasništvo (pravo raspolaganja), da identifikuje imovinu, popiše, računovodstveno evidentira, izvrši procjenu i fer vrijednost, kako bi imovina bila istinito i fer iskazana.

Izvršiti godišnji popis stalnih sredstava u skladu sa Uredbom o računovodstvu u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu u FBiH na osnovu kojeg će se uskladiti sredstva i izvori sredstava.

3.8 Javne nabavke

Provedenom revizijom smo utvrdili da su u 2008. godini izvršene ukupne nabavke u iznosu od 1.628.826 KM koliko je iskazano na kapitalnim izdacima, od čega se na nabavku stalnih sredstava odnosi 56.752 KM i kapitalne grantove 1.572.074 KM. Nabavke su vršene u skladu sa donesenim Programom kapitalnih nabavki koje je usvojilo Općinsko vijeće.

Izvršili smo uvid u provedene postupke javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH sistemom uzorka u 2008. godini. Nabavke su vršile dvije komisije odvojeno za kapitalne grantove i ostale nabavke za stalna sredstva i potrošni materijal.

Metodom uzorka kod kapitalnih grantova pregledane su slijedeće nabavke:

- Put Mala Kladuša-Jankovac 64.959 KM.
- Put Trnovi-Klupe Ugovor 145.708 KM.
- Obilaznica Grupex-Dvorana 349.165 KM.
- Put Jašarevići-D.Klanac 162.799 KM.
- Put Kudići-Krndija Ugovor 105.169 KM.
- Ul. Ibri Uče Miljkovića-Kozaračka 348.744 KM.
- Put Podzvski križ-Rajnovački križ Ugovor 328.173 KM.
- Put Žalići-Trn-Čurića brod-Transport Polje 242.379 KM.
- Adaptacija prostora fiskulturne dvorane JU OŠ Crvarevac 21.486 KM.
- Sanacija poda fiskulturne dvorane JU OŠ Crvarevac 14.000 KM.
- Vodovod i odvodnja Vrnograč I faza 592.948 KM.
- Vodovod Podzvzd.Kvrkulja 1.083.941 KM.

Za navedene nabavke kod kapitalnih grantova provedenom revizijom nismo utvrdili nepravilnosti.

Metodom uzorka kod nabavke stalnih sredstava i potrošnog materijala pregledane su slijedeće nabavke:

- Nabavka računarske opreme 6.949 KM,
- Nabavka lož ulja 42.922 KM,
- Nabavka obrazaca i papira 71.122 KM,
- Nabavka materijala za održavanje čistoće 20.679 KM.

Komisija za javne nabavke za stalna sredstva i potrošni materijal prilikom provođenja postupka javnih nabavki nije u potpunosti ispoštovala sve procedure propisane Zakonom o javnim nabavkama u dijelu primjene Uputstva o načinu vođenja zapisnika o otvaranju ponuda, nije dostavljala zapisnike sa otvaranja

ponuda dobavljačima koji su učestvovali na tenderu niti je objavljivala u Sl. Glasniku BiH obavještenja o izboru najpovoljnijeg ponuđača.

4 KOMENTAR

Općina Velika Kladuša se u ostavljenom roku dokumentom broj: 02-14-1008/09 od 30.07.2009.godine, očitovala na Nacrt izvještaja o izvršenoj reviziji finansijskih izvještaja za 2008.godinu. U navedenom očitovanju date su primjedbe odnosno obrazloženja vezano za tekuće grantove, godišnji popis potraživanja i način evidentiranja u dvije glavne knjige. Primjedbe koje su se odnosile na tekuće grantove doznačene Centru za socijalni rad, od kantona, su prihvaćene i inkorporirane u tekst konačnog izvještaja. Primjedbe koje su se odnosile na popis potraživanja nisu prihvaćene iz razloga što je popis dostavljen naknadno, a ne u toku revizije u kojem komisija nije dala prijedlog za rješavanje potraživanja iz prethodnog perioda. Pojašnjenje koje se odnosi na objedinjavanje dvije glavne knjige (budžet i općinski organ uprave) u jednu glavnu knjigu dato je u izvještaju o reviziji finansijskih izvještaja za 2008.godinu.

Ovaj izvještaj predstavlja konačan Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja Općine Velika Kladuša za 2008.godinu. u

**Direktor
Sektora za finansijsku reviziju**

Anica Pudar, dipl.oec.

**Vođa Tima
Fuad Velić, viši revizor, dipl.ecc.**

**Član Tima
Sabina Avdić, revizor, dipl.ecc.**

Prilog br. 1.
Konsolidirani izvještaj Izvršenja budžeta općine Velika Kladuša na dan 31.12.2008. godine

u KM

R.br.	Pozicija	Plan2008	Povećanje/ smanjenje plana za 2008.g.	Rebalans 2008	Izvršenje plana za 2008. godinu	Razlika (6-5)	Indeks (6/5 x 100)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Prihodi i primici	6.817.000	875.725	7.692.725	8.471.243	778.518	110,12
1.	Prihodi od poreza	4.757.000	580.300	5.337.300	5.760.675	423.375	107,93
2.	Neporezni prihodi	2.060.000	42.000	2.102.000	1.773.441	-328.559	84,47
3.	Kapitalni primici	0	203.425	203.425	153.425	-50.000	75,42
4.	Potpore (grantovi)	0	0	0	633.702	633.702	
5.	Primljene otplate	0	0	0	150.000	150.000	
II	Tekući rashodi	5.898.517	600.240	6.498.757	6.687.401	188.644	102,41
5.	Plaće i naknade	3.016.251	-160.897	2.855.354	2.663.943	-191.411	93,30
6.	Doprinosi poslodavca	271.656	-16.863	254.793	241.359	-13.434	94,73
7.	Putni troškovi	89.300	-8.000	81.300	76.279	-5.021	93,82
8.	Izdaci za energiju	97.500	5.000	102.500	88.450	-14.050	86,29
9.	Izdaci za komunalne usluge	74.000	18.000	92.000	98.986	6.986	107,59
10.	Nabavka materijala	127.950	30.000	157.950	87.504	-70.446	55,40
11.	Izdaci za usl. prevoza i gorivo	47.100	12.000	59.100	58.316	-784	98,67
12.	Unajmljivanje imovine	7.200	-2.000	5.200	0	-5.200	
13.	Izdaci za tekuće održavanje	165.200	-62.000	103.200	101.764	-1.436	98,61
14.	Bankarske usluge	27.560	-4.000	23.560	15.035	-8.525	63,82
15.	Ugovorene usluge	322.300	387.000	709.300	583.588	-125.712	82,28
16.	Tekući grantovi	1.652.500	402.000	2.054.500	2.587.508	533.008	125,94
17.	Izdaci za kamate	0	0	0	84.669	84.669	
III	Kapitalni izdaci	887.483	622.374	1.509.857	1.628.826	118.969	107,88
17.	Nabavka stalnih sredstava	160.000	-10.000	150.000	56.752	-93.248	37,83
18.	Kapitalni grantovi	727.483	632.374	1.359.857	1.572.074	212.217	115,61
IV	Ostale otplate	0	180.000	180.000	69.545	-110.455	38,64
V	UKUPNO RASHODI I IZDACI	6.786.000	1.402.614	8.188.614	8.385.772	197.158	102,41
	SUFICIT (V – I)				85.471		-
	Broj zaposlenih	129			129		